Lijst A
Nieuwe ontwikkelingen, opgaven en voornemens

Nr.	Ontwikkeling of opgave	Toelichting	Inkomsten / uitgaven	Effect	Effect op begroting 2025	Effect op begroting 2026	Effect op begroting 2027	Effect op begroting 2028	Belangrijk te weten	Noodzaak of keuze, of keuze niveau?	Begrotingsprogramma
	In deze kolom staat in een paar woorden de nieuwe ontwikkeling, opgave of het voornemen dat nog niet in de begroting staat.	*In deze kolom staat een beknopte toelicthting op de ontwikkeling, de opgave of het voornemen.*	*Deze kolom laat zien of dit meer/minder uitgaven (u) of meer / minder inkomsten (i) met zich meebrengt*	*Deze kolom laat zien of deze ontwikkeling een incidenteel effect (i, voor drie jaar of minder) of een structureel effect (s, voor alle komende jaren) heeft op onze begroting.*	*In deze kolom staat het bedrag we hiervoor ramen voor 2025. Is dat nog niet precies te becijferen, staat er (het maximale bedrag van) een bandbreedte of pm (pro memorie).*	*In deze kolom staat het bedrag we hiervoor ramen voor 2026. Is dat nog niet precies te becijferen, staat er (het maximale bedrag van) een bandbreedte of pm (pro memorie).*	*In deze kolom staat het bedrag we hiervoor ramen voor 2027. Is dat nog niet precies te becijferen, staat er (het maximale bedrag van) een bandbreedte of pm (pro memorie).*	*In deze kolom staat het bedrag we hiervoor ramen voor 2028. Is dat nog niet precies te becijferen, staat er (het maximale bedrag van) een bandbreedte of pm (pro memorie).*	*In deze kolom staat (op hoofdlijnen en voor zover nu bekend) of de invoering van deze ambitie te faseren is, of er keuzes te maken zijn in het kwaliteitsniveau waarmee we dit uitvoeren, of andere belangrijke informatie.*	*In deze kolom staat of dit een noodzakelijke verplichting (n) of een keuze (k) is voor de raad om dit op te nemen in de kadernota. Daarin zijn we scherp: noodzaak is er alleen op basis van wet- en regelgeving of contracten. Voornemens die bijvoorbeeld voortkomen uit eerder vastgesteld beleid zijn een keuze.*	*In deze kolom staat het nummer van het begrotingsprogramma waaronder deze ontwikkeling gaat vallen*
Categorie 1. Verder uit te werken richting de kadernota, omdat het logisch en noodzakelijk is om hieraan de komende jaren in deze vorm geld uit te geven											
1	Uitvoeren Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP)	Het budget is voor het opstellen en uitvoeren van de eerste bussinescase IHP (KWC en gymzalen). Een voorbereidingskrediet moet beschikbaar komen in 2025 voor de start van het project. We verwachten de oplevering in 2027.	u	s	€ -	€ -	€ -	€ 2.100.000	Het bedrag is een inschatting van de kapitaallasten. Kapitaallasten zullen vanaf 2028 gaan lopen (rekenrente 2,7%) en lopen in de jaren erna op. We weten nu nog niet exact wat er uit de bussinescases gaat komen. Voor het zomerreces wordt deze businescase aan de raad voorgelegd ter besluitvorming. Na businesscase 1 volgen businesscases 2 en 3. Hiervoor loopt het bedrag op basis van de huidige inschattingen en rekenrente in totaal op tot structurele uitgaven van ongeveer 5 miljoen euro vanaf 2030/2032.	n	5
2	Vervangen sporthal Interweij	De vervanging van sporthal Interweij staat gepland in 2036. Voor dit pand staat er grote onderhouds en verduurzamingsopgave. We zijn bezig met de combinatie te vinden tussen nieuwbouw van de gymzalen en onze sporthal op het terrein bij het KWC. Dat zou betekenen dat de vervanging van Interweij naar voren wordt gehaald - wat financiële consequenties heeft. Welke consequenties precies, weten we bij de uitwerking van de businesscase KWC.			€ -	€ -	€ -	pm	Wanneer de sporthal vervangen wordt door een hal op een andere locatie, is er herontwikkeling van het huidige terrein mogelijk. Dat levert een incidentele baat op.	k	6
3	Verkeerskundig aanpassen dr. Hockesingel	Het verbeteren van de verkeerssituatie op de dr. Hockesingel.	u	s	€ -	€ -	€ 150.000	€ 150.000	Het gaat om kapitaallasten bij een investering van tussen de 3 en 5 mln -> 50 jaar (105.000 euro tot 175.000 euro). Er is gerekend met 50 jaar afschrijven en 1,5% rente.	k	3
4	Opstellen Soorten Management Plan	Een Soorten Management Plan is een wettelijke verplichting en een voorwaarde voor alle investeringen in isolatie. Het bduget is nodig voor beheer van het plan door een ecoloog.	u	i	€ -	€ -	€ 47.000	€ 47.000	We zoeken de samenwerking met ODR en andere gemeenten die hierin deelnemen. We dekken het maken van een plan uit de budgetten voor de energietransitie (2025 en 2026). Na het uitvoeren moet het beheerd worden door een ecoloog, eventueel kan dat in de regio (1/2 FTE a 45.000 vanaf 2027).	n	8

Nr.	Ontwikkeling of opgave	Toelichting	Inkomsten / uitgaven	Effect	Effect op begroting 2025	Effect op begroting 2026	Effect op begroting 2027	Effect op begroting 2028	Belangrijk te weten	Noodzaak of keuze, of keuze niveau?	Begrotingsprogramma
5	Aanpakken wortelopdruk	Er zijn een aantal straten waar wortelopdruk aangepakt moet worden, omdat dit onveilige situaties veroorzaakt.	u	s	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	De wortelproblematiek wordt steeds groter in de stad. Er zijn aanvullende middelen nodig om dit probleem op te lossen. De financiele impact is lastig in te schatten. Er volgt nader onderzoek.	n	9
6	Professionaliseren wervingscampagnes	Om onze taken uit te kunnen blijven voeren hebben we kwalitatief en voldoende personeel nodig. Er is een krappe arbeidsmarkt waardoor personeel moeilijk te vinden is. Een middel om wel personeel te vinden is het professionalisen van wervingscampagnes. Dit kan door het uitbesteden van wervingscampagnes aan gespecialiseerde bureau's en door het professionaliseren van onze eigen kanalen. Het uitbesteden van de complete werving- en selectieprocedures (bijv. voor managementfuncties) kan noodzakelijk zijn om de juiste netwerken te bereiken.	u	s	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000		n / k	99
7	Uitvoeren CAO 2024 - 2025/Q1 Gemeente	Naast loonafspraken (die grotendeels al in de begroting zijn verwerkt) zijn in de nieuwe CAO beleidsafspraken gemaakt over het recht op RVU voor een specifieke groep, het terugdringen van externe inhuur, vitaliteit, werkdrukbeheersing, het standaard systeem van functiewaardering. Deze afspraken worden uitgewerkt in een (meerjaren)planning.	u	s	pm	pm	pm	pm		n	99
8	Nieuw contract met accountant	In 2024 loopt de aanbesteding voor de accountantscontrole voor de boekjaren 2024 en verder. Er is een gerede kans dat dit meer kosten met zich meebrengt dan het huidige contract, omdat het nieuwe contract ook nieuwe verplichte controles omvat.	u	s	pm	pm	pm	pm		n	99
9	Inzetten ambtelijke ondersteuning regionaal portefeuillehoudersoverleg Ruimte	Voor ondersteuning van het regionaal portefeuillehoudersoverleg Ruimte is bij de Regio Rivierenland structureel budget nodig.	i	i	€ -	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Regio Rivierenland is een verbonden partij. Met de andere gemeenten in de regio Rivierenland werken we samen op o.a. het ruimtelijk domein. Voor de jaren 2024 en 2025 wordt het bedrag incidenteel gedekt.	n	1
	Subtotaal categorie 1				**€ 125.000**	**€ 150.000**	**€ 347.000**	**€ 2.447.000**			
Categorie 2. Verder uit te werken richting de kadernota, maar met keuzes die een lagere raming mogelijk maken											
10	Structureel budget Kinderraad	In Culemborg hebben we sinds 2016 een Kinderburgemeester en Kinderraad. In 2024 evalueren we de huidige opzet. Met het incidentele budget voor 2024 en 2025 kunnen we een start maken met de doorontwikkeling, daarna is structureel budget nodig.	u	s	€ -	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	Er is er geen structureel budget beschikbaar voor de Kinderraad. Dit is nodig om de Kinderraad te behouden en door te ontwikkelen.	k	1
11	Structureel capaciteit verkeer	Vanaf 2025 vervalt de tijdelijke extra formatie voor verkeer. Capaciteit is nodig om de verkeerswerkzaamheden uit te voeren. Het gaat o.a. om werkzaamheden op het gebied van verkeersveiligheid, uitvoering GVVP, vergunningsaanvragen, maken van risicoanalyses.	u	s	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000		n / k	3
12	Uitvoeren maatregelen voor verkeer op basis van GVVP en verkeerscijfers	Er is geen structureel budget om investeringen in de verkeersstructuur van Culemborg te doen.	u	s	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	Bandbreedte tussen 50.000 euro en 100.000 euro.	k	3

Nr.	Ontwikkeling of opgave	Toelichting	Inkomsten / uitgaven	Effect	Effect op begroting 2025	Effect op begroting 2026	Effect op begroting 2027	Effect op begroting 2028	Belangrijk te weten	Noodzaak of keuze, of keuze niveau?	Begrotingsprogramma
13	Voorbereidingsbudget fietsbrug Culemborg - Houten	We werken aan de voorbereiding van een fietsbrug tussen Culemborg en Houten. Er is nog geen raming opgenomen omdat realisatie niet de komende jaren is. Aangezien er ook middelen van andere overheden beschikbaar zijn, is het wel belangrijk de voorbereiding voort te zetten.	u	i	pm	pm	pm	pm	Het onderzoek tracé verkenning komt dit najaar in de raad ter vaststelling.	k	3
14	Uitvoeren restauratieprojecten monumenten (o.a. stadsmuur, kogelvanger)	De gemeente heeft een aantal monumenten en is verantwoordelijk voor het onderhoud / de restauratie. Het niveau kan de gemeente zelf bepalen, maar onderhoud moet uitgevoerd worden. Het gaat over monumenten die niet ook bruikbaar en dus verkoopbaar zijn. Dit vraagt om een meerjaren-onderhoudsplan.	u	s	pm	pm	pm	pm		n / k	6
15	Opstellen uitvoeringsplan Cultuurvisie	Er wordt een nieuw uitvoeringsplan Cultuurvisie in 2024 opgesteld.	u	i	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ -		k	6
16	Vervangingsinvesteringen buitensport 2024-2027	We bereiden een plan vervangingsinvesteringen buitensport 2024-2027 voor (o.a. skeelerbaan, twee korfbalbvelden).	u	s	€ 33.000	€ 73.000	€ 106.000	€ 106.000	De planning is om dit plan in het najaar aan de raad voor te leggen. Het maximaal benodigde financiele kader is in deze regel opgenomen. NB: Naar verwachting is uitvoering in 2024 niet meer mogelijk.	k	6
17	Ondersteuning realisatie derde-vierde padelbaan EN aanpak geluidsoverlast eerste-tweede padelbaan	In april 2022 heeft tennisvereniging (TV)Terweyde twee padelbanen gerealiseerd. Begin 2023 heeft TV Terweyde de wens geuit voor de aanleg van een derde en vierde padelbaan op een - voor omwonenden geluidsvriendelijke - dislocatie. Daarmee kan de druk op de eerste twee padelbanen afnemen, ook omdat de gemeente de gebruikseindtijd van de eerste twee padelbanen kan verkorten. De combinatie van beiden kan perspectief geven aan zowel de omwonenden als de club. Daarbij is de aanleg van een geluidscherm naast de eerste twee padelbanen wenselijk. Om de planvorming mogelijk te maken is - naar verwachting - een incidentele gemeentelijke financiering nodig.	u	i	€ 100.000	€ -	€ -	€ -	Een onafhankelijk begeleider is in gesprek met alle partijen om een gedragen gezamelijk perspectief te realiseren.	k	6
18	Actualisering meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP) Zwembad de Waterlinie	Vanaf 1 januari 2024 is de gemeente eigenaar van Zwembad de Waterlinie. Optisport Culemborg BV voert tot 2029 het planmatig groot onderhoud uit en ontvangt daarvoor circa 100.000 euro per jaar. Optisport ontving dit eerder van Stichting Zwembad Culemborg (SZC) en nu van de gemeente. Vanaf 2025 is er jaarlijks 80.000 euro nodig als extra dotatie in een voorziening om alle groot onderhoudsuitgaven in de periode 2030-2040 te kunnen dekken. De berekening van de extra 80.000 euro is gebaseerd op een MJOP uit 2019. Samen dus 180.000 euro per jaar. Momenteel wordt het MJOP geactualiseerd. Op basis van de nadere actualisatie kan worden bepaald af de onderhoudssom van 180.000 euro op de langere termijn voldoende is.	u	s	pm	pm	pm	pm		k	6
19	Meer budget nodig Zwembad de Waterlinie (corrosie / ventilatie)	De gemeenteraad is diverse keren geinformeerd over de corrosie problematiek bij Zwembad de Waterlinie. Er is in de begroting 2025 rekening gehouden met € 600.000 voor het corrosieprobleem zwembad. Dit blijkt niet voldoende te zijn.	u	s	€ 651.400	€ 9.400	€ 9.400	€ 9.400	Benodigd budget is € 757.000 (€115.000 voor ventilatieverbetering in 2024 en €642.000 voor de corrosie in 2026). Om met de uitvoering van het ventilatieplan te beginnen is in 2024 € 115.000 nodig voor uitwerking van het ventilatieplan. Dit leidt tot € 9.400 kapitaallasten vanaf 2025.	k	6

Nr.	Ontwikkeling of opgave	Toelichting	Inkomsten / uitgaven	Effect	Effect op begroting 2025	Effect op begroting 2026	Effect op begroting 2027	Effect op begroting 2028	Belangrijk te weten	Noodzaak of keuze, of keuze niveau?	Begrotingsprogramma
20	Vergrijzing - toename Wmo maatwerkvoorzieningen	In Culemborg zien we jaarlijks de kosten rondom de Wmo toenemen op basis van vergrijzing (kosten Wmo maatwerkvoorzieningen). Op basis van CBS data is een prognose gemaakt van de jaarlijkse kostenstijgingen als gevolg van deze vergrijzing.	u	s	€ 250.000	€ 375.000	€ 500.000	€ 625.000	Volgens de CBS bevolkingsprognose stijgt het aantal 65 plussers binnen Culemborg tussen nu en 2023 van 5900 naar 7200, terwijl het aantal 65 minners nagenoeg hetzelfde blijft. Dit is een stijging van 22% ten opzichte van het huidige aantal. Dat heeft direct impact op de aanvragen voor de Wmo-maatwerkvoorzieningen. Daarnaast zullen ook onze algemene / voorliggende voorzieningen moeten meegroeien met deze toename. Hier staat ook een groei van het gemeentefonds tegenover.	n	7
21	Vergrijzing - uitvoering toename Wmo maatwerkvoorzieningen	Een toename van het aantal Wmo beschikkingen, betekent ook een uitbreiding van het Wmo-team binnen het Sociaal Team Culemborg (STC) om deze extra aanvragen af te kunnen handelen.	u	s	€ 100.000	€ 100.000	€ 150.000	€ 200.000	Naar aanleiding van de verwachte stijging faseren we de stijging van de kosten (en de fte's) over de jaren.	n	7
22	Vergrijzing - uitbreiding voorliggende voorzieningen + inzet vanuit het Sociaal Team Culemborg	Dit gaat over: . Odensehuis . Dagactiviteiten migrantenouderen . Ouderenwerkers/wijkverpleegkundige in STC . Medewerkers Elk met aandachtsgebied ouderen . Mantelzorgondersteuning . Respijtzorg . Ondersteuning vrijwilligers . GAC: Dementievriendelijk Culemborg . GAC: Valpreventie . GAC: Coaltie een tegen eenzaamheid	u	s	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000		n	7
23	Indexatie subsidiebudget	Verschillende cao's zijn gestegen waardoor de subsidies moeten meestijgen als we vasthouden aan de bestaande activiteiten en voorzieningen. Op basis van de grootste subsidieaanvragen is een schatting gemaakt van de indexatie voor 2025 en verder.	u	s	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	€ 360.000	Uitgangspunt is een indexering van 8% van de subsidies die voornamelijk gebruikt worden voor personele inzet.	n	7
24	Indexatie inkoop Jeugd/Wmo 2025	De inkoopcontracten van de Jeugdzorg en Wmo worden jaarlijks conform contractuele afspraken geïndexeerd.	u	s	€ 650.000	€ 650.000	€ 650.000	€ 650.000	Op basis van een eerste inventarisatie wordt uitgegaan van een indexatie voor 2025 met 5%. Het totaalbedrag voor inkoop bedraagt circa € 13 miljoen euro.	n	7
25	Versterken sociale basis	Hiermee beogen we het beroep op duurdere voorzieningen te voorkomen of verminderen door de sociale basis te versterken.	u	s	pm	pm	pm	pm		k	7

Nr.	Ontwikkeling of opgave	Toelichting	Inkomsten / uitgaven	Effect	Effect op begroting 2025	Effect op begroting 2026	Effect op begroting 2027	Effect op begroting 2028	Belangrijk te weten	Noodzaak of keuze, of keuze niveau?	Begrotingsprogramma
26	Versterken maatregelen armoedebeleid	Sociaal juridische ondersteuning voor de meest kwetsbare inwoners wordt nu niet geboden in Culemborg. Inwoners kunnen voor juridisch advies waarbij een advocaat mogelijk nodig is terecht bij het Juridisch Loket of bij het inloopspreekuur van sociale advocaten maar lichtere dienstverlening (bijvoorbeeld bezwaarschriften of sociaal juridisch advies) wordt nu niet geboden.Gezien de huidige complexiteit van wet- en regelgeving wordt deze dienstverlening door zowel inwoners als vrijwillige maatschappelijke ondersteuning gemist. Bovendien zijn er naar aanleiding van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvang (POK) sinds 2021 (en tot 2027) middelen vrijgemaakt om de rechtsbescherming van kwetsbare inwoners te bevorderen.	u	s	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	Deze versterking kan bestaan uit: . sociaal raadslieden . geldloket (één loket waar alle inkomensondersteunende voorzieningen te vinden zijn, zowel die van de gemeente als die van maatschappelijke organisaties voorbeeld Amersfoort) De POK middelen kunnen langs 8 actielijnen worden ingezet, waaronder het verstevigen van de rechtsbescherming. Dat is een gemeentelijke beleidskeuze, er ligt geen verplichting vanuit het rijk.	k	7
27	Investeren in kleinschalige welzijnsvoorzieningen	Er blijft druk op welzijnsvoorzieningen met name voor senioren bij woningbouwprojecten en er is nu geen partij die er in investeert. De gemeente kan hierin procesmanagement doen t/m zelf investeren in welzijnsvoorzieningen en het beheer en de programmering ervan. Maatschappelijk gezien staat er druk op dat er voorzieningen komen, vanuit de sociale basis.	u	i/s	pm	pm	pm	pm		k	7 en 9
28	Stijging kosten onderhoud openbare verlichting	De kosten voor het onderhoud en het materiaal zijn gestegen.	u	s	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000		n	8
29	Areaal uitbreiden beheer groen	De stad wordt groter en groener. Dit betekent dat er meer beheer nodig is.	u	s	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 15.000		n	8
30	Electrificeren wagenpark	Auto`s vervangen door elektrische voertuigen.	u	i	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	Genoemde bedragen zijn kapitaallasten	k	8
31	Vervangen strooiauto's	Vervangen van 2 strooiauto's die niet in de begroting zitten.	i	i	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000	Genoemde bedragen zijn kapitaallasten	k	8
32	Impact Omgevingswet op communicatie en participatie	We passen in de komende jaren ons beleid aan op de Omgevingswet. Dat kan grotendeels in de reguliere uren. Er is echter geen structureel budget voor participatie en communicatie van beleid en dat is nog meer dan het was wel het uitgangspunt. De planning is om vijf nieuwe omgevingswet-programma's en een nieuw omgevingsplan in de komende vijf jaar te maken.	u	s	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	1/2 FTE communicatie en 10.000,- budget voor middelen en locaties.	n / k	9
33	Meer onderhoud nodig aan civiele kunstwerken	Er is een achterstand in het onderhoud van de civiele kunstwerken. Dit is een landelijke trend. Daarnaast is er afgelopen periode een areaaluitbreiding geweest, waarvan het onderhoud niet is doorberekend in het beheer van de objecten.	u	s	pm	pm	pm	pm	Het is van belang om een goed programma te maken. Daarnaast moeten we ook rekening houden met nog nieuw aan te leggen kunstwerken.	n	9
34	Areaal uitbreiden op wegen en riolering	Afgelopen jaren zijn delen van Parijsch overgedragen. De komende jaren wordt de laatste fase van Parijsch gebouwd en overgedragen. Daarnaast zijn er diverse ontwikkelingen, zoals o.a. de stationsomgeving.	u	i	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	Met de bedragen regelen we de overdrachten incl. de daarbij horende beheergelden.	n	9

Nr.	Ontwikkeling of opgave	Toelichting	Inkomsten / uitgaven	Effect	Effect op begroting 2025	Effect op begroting 2026	Effect op begroting 2027	Effect op begroting 2028	Belangrijk te weten	Noodzaak of keuze, of keuze niveau?	Begrotingsprogramma
35	Structureel budget voor organisatieontwikkeling Gemeente	Budget voor organisatieontwikkeling is voor 2023 en 2024 incidenteel opgenomen. Een gezonde organisatie is een organisatie die zich kan ontwikkelen. Een structureel budget is daarom nodig om dit structureel te kunnen doen.	u	s	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000		k	99
	Subtotaal categorie 2				**€ 2.929.400**	**€ 2.362.400**	**€ 2.570.400**	**€ 2.680.400**			
Categorie 3. Niet verder uit te werken richting de kadernota, omdat de raming nog prematuur is of het mogelijk is dit uit te stellen tot het moment dat er geen ombuigingen tegenover hoeven staan (dus als er meevallers zijn of andere inkomstenbronnen)											
36	Stuctureel budget voor jongerenparticipatie	Er is nu een incidenteel budget in de begroting opgenomen voor 2024 en 2025. We gebruiken deze periode van twee jaar als pilot om samen met jongeren te ontdekken welke vorm het beste past bij Culemborg. In de eerste helft van 2025 volgt een evaluatie waarin we onderzoeken hoe het tot dat moment loopt en wat werkt en niet. Om vervolgens in de begroting voor 2026 te besluiten of en in welke vorm we een structureel budget willen opnemen voor jongerenparticipatie.	u	s	€ -	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	Met het incidentele budget voor 2024-2025 gaan we een start maken met jongerenparticipatie. Om deze acties vervolgens te kunnen doorzetten dan wel uitbreiden is er daarna een structureel budget nodig.	k	1
37	Toekomstbestendig buitengebied (agrariers)	We willen stimuleren dat de agrariers een duurzamere bedrijfsvoering gaan voeren, en dat de grote vervuilers op den duur verdwijnen (zie ook Omgevingsvisie). Dit vraagt inzet van de gemeente die nog niet voorzien is (bijvoorbeeld een soort wijk- / parkmanager voor het buitengebied). We schatten in dat het gaat om 1/2 FTE.	u	s	€ 22.500	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000		k	4
38	Uitvoeren visie Pavijen	De visie op Pavijen komt dit jaar ter vaststelling in de raad. Voor het uitvoeren van de visie is een bedrag nodig voor o.a. revitaliseren, verduurzamen, extra inzet parkmanager (halve FTE).	u	i/s	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 50.000	De bedragen zijn indicatief. Onderzoek vindt nog plaats.	k	4
39	Uitvoeren Regieplan Binnenstad projecten 2025-2028	Het gaat hier om het uitvoeren van verschillende projecten in de binnenstad. - Uitvoeren project Zandpoort - Herinrichten Boerenstraat - Herinrichten Slotstraat - Herinrichten Kattenstraat - Vergroenen Varkensmarkt - Vergroenen Markt - Herinrichten Prijssestraat - Vergroenen binnenstadstraten - Vergroenen binnenpleinen binnenstad - Inrichten steegjes binnenstad - Uitbreiden fietsparkeren - Looproute Lange Meent aanbrengen - Herinrichting looproute Kasteeltuin-Slotpoort - Onderzoek gebruiksmogelijkheden Kasteeltuin - Zichtbaar maken elementen voormalige kasteeltorens -Aanbrengen zitbankjes binnenstad - Aanbrengen cultuurhistorische borden route Station-binnenstad - Aanleg openbaar toilet	u	i	€ 450.000	€ 537.000	€ 667.000	€ 777.000	Voorstel is het om de projecten nader te prioriteren in tijd, omdat fasering mogelijk en nodig is. Hiermee kan investering per jaar naar beneden en in de tijd meer worden uitgesmeerd.	k	4
40	Vergroten van sfeer en beleving in de Binnenstad en positionering en promotie	Uitvoeren van een programma voor het hele jaar van activiteiten en evenementen in de binnenstad. Het gaat om o.a. het stimuleren en ondersteunen van nieuwe en (bestaande kleinschalige) activiteiten. Daarnaast gaat het om zichtbaarheids- en activeringscampagnes via diverse media (online en offline), binden en zichtbaarheid (verhalen, historie, aanbod), stimuleren crosspromotie- en marketing.	u	s	€ 36.500	€ 39.000	€ 40.000	€ 39.000		k	4

Nr.	Ontwikkeling of opgave	Toelichting	Inkomsten / uitgaven	Effect	Effect op begroting 2025	Effect op begroting 2026	Effect op begroting 2027	Effect op begroting 2028	Belangrijk te weten	Noodzaak of keuze, of keuze niveau?	Begrotingsprogramma
41	Opstellen monumentenbeleid	Om de monumenten te kunnen verduurzamen is nieuw monumentenbeleid nodig. Daarmee bepalen we ook de inzet voor de commissie ruimtelijke kwaliteit. Het monumentenbeleid kan dan direct aansluiten bij de nieuwe omgevingswet.	u	i	€ 30.000	€ -	€ -	€ -		k	6
42	Verduurzamen Zwembad de Waterlinie	Uit een studie blijkt dat er voor verduurzaming van het zwembad een investering nodig is van € 588.000 euro.	u	s	€ -	€ -	€ -	€ -	De bedoeling is om de maatregelen op een natuurlijk moment te laten plaatsvinden. Vermoedelijk is dat niet niet vóór 2028. De kapitaallasten zijn € 48.000.	k	6
43	Vergrijzing - en geen uitbreiding verpleeghuizen	Hier hebben wij nog onvoldoende beeld bij. Op basis van de analyse voor de Wonen Welzijn Zorg (WWZ)-visie zullen we meer zicht hebben op de aantallen Culemborgers op wie dit betrekking heeft.	u	s	pm	pm	pm	pm		n / k	7
44	Van beschermd wonen naar beschermd thuis (extramuralisering)	Minder mensen stromen door naar Beschermd Wonen. In plaats daarvan ontvangen zij Beschermd Thuis: een light-variant waarbij mensen thuis wonen met 24-uurs bereikbaarheid van zorg en ambulante ondersteuning.	u	s	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	Bandbreedte tussen 0 en 75.000 euro. Het budget dat we vanaf 2025 van het rijk ontvangen is in principe toereikend voor deze opgave, maar we weten het niet zeker.	n / k	7
45	Grotere toestroom Wmo- Beschermd Wonen door beperking instroom Wlz- Beschermd Wonen	De instroom van mensen in Beschermd Wonen via de Wlz is groter dan verwacht. Daarom heeft het Rijk aangekondigd deze toestroom te beperken. Dat leidt tot een grotere instroom in Beschermd Wonen via de Wmo. De bekostiging hiervan ligt nu nog bij centrumgemeente Nijmegen, maar wordt op 1-1-2025 overgeheveld naar de regiogemeenten. Vanaf 2025 nemen de kosten voor Culemborg voor Wmo-Beschermd Wonen toe, echter het Rijk compenseert gemeenten hier niet voor.	u	s	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	Bandbreedte tussen 15.000 en 100.000 euro. Op dit moment zijn we al bezig om de instroom in Beschermd Wonen terug te dringen. Het maximum van deze ambulantiseringsopgave is echter al bijna bereikt. Dat betekent dat we de instroom in Wmo-Beschermd Wonen niet verder kunnen beperken. Ook kan het niet minder of soberder.	n	7
46	Toename dak -en thuisloosheid	Meer mensen raken dak -of thuisloos, onder meer als gevolg van de krapte op de woningmarkt. Van thuisloosheid is sprake als mensen wel een dak boven hun hoofd hebben, maar bijvoorbeeld bij vrienden logeren of op een camping wonen.	u	s	€ -	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	Bandbreedte tussen 5.000 en 75.000 euro. De doordecentralisatie van de maatschappelijke opvang is voorzien voor 2026. Mogelijk wordt dit later. Tot die tijd betaalt centrumgemeente Nijmegen de zorg.	n	7
47	Opstellen en uitvoeren sociale inclusie agenda	Voor het opstellen en uitvoeren van de sociale inclusie agenda is 0,5 FTE nodig.	u	s	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000		k	7
48	Realiseren Skaeve Huse/Anders Wonen	In het kader van de Woonladder is regionaal afgesproken dat elke gemeente een of meer woningen realiseert voor mensen die geen wooncarriere kunnen maken en niet regulier kunnen wonen. Dit gebeurt via het concept van Skaeve Huse/Anders Wonen.	u	s	€ -	pm	pm	pm	Culemborg doet meer dan andere gemeenten op het gebied van Beschermd Wonen-Maatschappelijke Opgaven, zoals een tussenvoorziening met uitbreiding en diverse BW-voorzieningen. Regionaal kan bekeken worden of een andere gemeente Skaeve Huse/Anders Wonen voor onze inwoners kan uitvoeren. Deze kosten besparen we op zijn vroegst in 2026. De kosten voor de woningen worden waarschijnlijk door de woningcorporaties gedragen. Gemeenten betalen de benodigde zorg aan deze doelgroep (onder andere meermaals per week bezoek van hulpverleners op locatie, individuele begeleiding)	n / k	7

Nr.	Ontwikkeling of opgave	Toelichting	Inkomsten / uitgaven	Effect	Effect op begroting 2025	Effect op begroting 2026	Effect op begroting 2027	Effect op begroting 2028	Belangrijk te weten	Noodzaak of keuze, of keuze niveau?	Begrotingsprogramma
49	Voortzetten pilot perspectieftraject jongvolwassenen	Pilot perspectieftraject jongvolwassenen heeft nu één jaar gelopen en heeft nog niet tot saneringskredieten voor jongeren geleid. Deze pilot is met incidentele subsidie verstrekt (50.400 euro voor ElkWelzijn en 24.600 euro extra fte schuldhulpverlening). Als de pilot wordt doorgezet in de jaren erna kost deze 75.000 euro per jaar. Voor meer informatie over de pilot, zie deze link https://www.culemborg.nl/perspectieftraject-jongvolwassenen	u	s	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	De pilot is in 2023 gestart. De evaluatie heeft nog niet plaatsgevonden.	k	7
50	Aanpakken maatregelen hittestress (klimaatadaptatie)	In het kader van klimaatadaptatie zijn er hittestress maatregelen nodig. Hiervoor is ca 100.000-150.000 euro nodig.	u	s	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000		k	8
51	Verbeteren biodiversiteit	We voeren biodiversiteitsverbeterende maatregelen door. We maken plekken in de stad waar inheemse beesten en planten kunnen leven en zich voortplanten zodat de levenskringloop gesloten blijft. Tot en met 2030 willen we ieder jaar in ieder geval 500m2 “onttegelen”, vergroenen en biodiverser inrichten.	u	s	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000		k	8
52	Stimuleren bewoners en ondernemers om minder energie te gebruiken	We stimuleren bewoners en ondernemers om minder energie te gebruiken. Oa via minder op de meter (MoM), het vergroenen van ons eigen wagenpark en het toevoegen van stroompunten in de stad. We ondersteunen onze monumenteneigenaren om ook mee te doen. We voorkomen verdere netcongestie en zorgen dat we ondanks de huishoudingsgroei geen extra energievraag hebben (ca 100.000 euro plus 50.000 euro voor monumenten).	u	s	€ 50.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	Bezien moet worden welke maatregelen te dekken zijn uit capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid (CDOKE) en / of het investeringsbudget Energietransitie.	k	8
53	Opslaan en opwekken nieuwe energie en warmte (zon, wind, water en geothermie), oa buurtbatterijen en warmtenetten	We gaan door met het uitvoeren van de regionale energiestrategie (RES). De gemeente faciliteert projecten in de stad om ze op gang te helpen. Warmtenetten vragen mogelijk een andere rol van de gemeente, met een grotere investering, maar ook een minimaal positieve businesscase.	u	i	€ -	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	Mogelijk structureel (maar tijdelijk) te dekken uit capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid (CDOKE) en / of het investeringsbudget Energietransitie / subsidies.	k	8
54	Stimuleren circulair bouwen, ondernemen en huishouden	Budget is nodig voor het opzetten van projecten, communicatie en begeleiding.	u	s	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000		k	8
55	Verbeteren leefomgevingskwaliteit	We nemen deel aan het SchoneLuchtAkkoord (SLA). Daar horen diverse maatregelen bij o.a. op het gebied van luchtkwaliteit, waterkwaliteit, straling, trilling, geluid, bodemvervuiling.	u	s	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	Optie is om niet deel te nemen aan het Schone Lucht Akkoord, maar wel bepaalde acties (minder) uit te voeren. Voor uitvoering is ook formatie nodig (0,5 FTE).	k	8

Nr.	Ontwikkeling of opgave	Toelichting	Inkomsten / uitgaven	Effect	Effect op begroting 2025	Effect op begroting 2026	Effect op begroting 2027	Effect op begroting 2028	Belangrijk te weten	Noodzaak of keuze, of keuze niveau?	Begrotingsprogramma
56	Organiseren burgerberaad energietransitie	De doelstelling om een burgerberaad te houden over de energietransitie heeft als doel draagvlak en betrokkenheid te organiseren voor de maatregelen die nodig zijn voor de energietransitie. Als dat gebeurt met een burgerberaad, dan zijn de kosten geraamd op 3 tot 4 ton.	u	i	€ 400.000	€ -	€ -	€ -		k	8 en 1
57	Financieringsmaatregelen voor het betaalbaar houden van woningen	We zetten in op middeldure koopwoningen in een markt waar deze woningen snel meer waard zijn. Financieringsmaatregelen kunnen variëren van anti-speculatiebeding, lagere grondprijs, tot koopgarant. Nu kiezen we, buiten de lagere grondprijs, alleen voor maatregelen die niets kosten. De grondprijs verder verlagen kan een noodzaak worden. Dat is nu opgenomen voor onze huidige woningbouwproductie.	u	s	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000		k	9
58	Beheren parkeergarages	We kiezen er in onze omgevingsvisie voor om geconcentreerd te parkeren in parkeergarages en daarbij dubbelgebruik toe te passen. Hiermee voorkomen we dat er meer moet worden geïnvesteerd in woningbouwprojecten, omdat we meer grond moeten aankopen. Ook heeft dit een gunstig effect op leefbaarheid van de buurten. Dat betekent wel dat we onze openbare parkeerplaatsen in gebouwen aanleggen en deze gebouwen moeten beheren. Het is een keuze welke kosten we daarvan in rekening brengen bij de gebruikers.	u	s	pm	pm	pm	pm		k	9
59	Effecten invoering omgevingswet en Wet KwaliteitsBorging (WKB)	De invoering zou moeten leiden tot minder werk en complexiteit op het gebied van vergunningverlening. Onduidelijk is wat het financieel effect is op de uitvoeringskosten.	u	s	pm	pm	pm	pm		n / k	9
60	Uitbreiden jongeren ontmoetingsplaatsen	Jongeren hebben behoefte aan een uitbreiding van ontmoetingsplaatsen in de openbare ruimte.	u	s	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000		k	9
61	Uitvoeren speelruimtevisie	Om de vastgestelde Speelruimtevisie uit 2020 uit te voeren zijn aanvullende middelen nodig.	u	i	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 25.000	Met de vaststelling in 2020 zijn incidentele middelen vrijgemaakt voor twee natuurspeelplekken. Er zijn geen structurele middelen beschikbaar gesteld. Onderzoek naar alternatief vindt plaats. De denkrichting hierin is om meer grotere plekken aan te leggen en afscheid te nemen van de kleinere speelplekken in de wijken. Kosten zijn afhankelijk van de keuzes die hierin gemaakt worden.	k	9
62	Uitvoeren groenparticipatieprojecten	Er zijn diverse groenparticipatietrajecten zoals geveltuinenacties, groene bewonersinitiatieven.	u	s	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	Deze trajecten dragen bij aan sociale cohesie in de buurt. Gaat over de aanleg. Bewoners onderhouden het groen zelf, dus aan het onderhoud zitten geen structurele kosten.	k	9
63	Vervangen van afgeschreven speeltoestellen	Verschillende speeltoestellen moeten vanwege veiligheidsoverwegingen vervangen worden.	u	s	€ 4.000	€ 19.000	€ 34.000	€ 34.000	Indien de speeltoestellen niet vervangen worden, moeten deze worden verwijderd.	k	9
64	Meer handhaving in openbare ruimte (AVRI en ODR)	Op dit moment ontbreekt het aan voldoende handhavingscapaciteit. Dit zorgt ervoor dat we minder kunnen toezien op naleving van onze regels. Dit heeft een negatieve invloed op de effectiviteit van ons werk. Om deze situatie te verbeteren, is een toename van de handhavingscapaciteit noodzakelijk.	u	s	pm	pm	pm	pm		k	1 en 9

Nr.	Ontwikkeling of opgave	Toelichting	Inkomsten / uitgaven	Effect	Effect op begroting 2025	Effect op begroting 2026	Effect op begroting 2027	Effect op begroting 2028	Belangrijk te weten	Noodzaak of keuze, of keuze niveau?	Begrotingsprogramma
65	Implementeren Leermanagementsysteem	Er is sinds 1 januari 2024 een leermanagementsysteem (LMS) voor de eigen organisatie. In het LMS worden leermodules aangeboden.	u	s	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Er zijn geen structurele middelen voor oa. het beheer, het ontwikkelen van modules.	k	99
66	Doorontwikkelen accommodatieloket	Het accommodatieloket wordt beter gepositioneerd, zodat de zichtbaarheid van het loket voor interne en externe doelgroepen wordt verbeterd. Er wordt gekozen voor een specifieke website en een frontofficie die aansluit bij onze overige dienstverlening.	u	s	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	Het inhoudelijk voorstel is met de raad besproken. Op 21 maart 2024 heeft de raad besloten om besluitvorming over het accommodatieloket te betrekken bij besluitvorming spoor 2.	k	99
67	Herstel gebouw Les Taxateurs	Er is scheurvorming in de gevel en verzakking van het fundament van het pand Les Taxateurs.	u	s	pm	pm	pm	pm	Op dit moment loopt het onderzoek. Eind 2024 is duidelijk wat de herstelkosten zijn.	k	99
	Subtotaal categorie 3				**€ 2.183.000**	**€ 1.733.000**	**€ 1.749.000**	**€ 2.300.000**			
	Totaaleffect lijst A nieuwe ontwikkelingen, voornemens en ambities				**€ 5.237.400**	**€ 4.245.400**	**€ 4.666.400**	**€ 7.427.400**			